

3. Завершення (completion) — пропонується самостійно завершити речення відповідно до змісту.

4. Підстановка (substitution) — передбачається зміна форми слова або структури речення в цілому.

5. Трансформація (transformation) — пропонується побудувати речення згідно прикладу.

6. Внутрішньомовне перефразування — суть завдання полягає в передачі своїми словами зміст тексту. Відноситься до числа найбільш ефективних видів тестових завдань, оскільки при його виконанні перевіряється не лише розуміння змісту тесту, але й вміння передати його зміст.

7. Міжмовне перефразування (переклад) — передбачає вміння знайти еквівалентну форму для передачі змісту тексту, що виражається засобами мови, що вивчається.

А. В. Капуш, канд. філол. наук, доц.,
кафедра німецької мови

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ У ФОРМУВАННІ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Підвищення рівня навчання комунікації в ході викладання німецької мови для професійного спілкування може бути досягнуто лише при врахуванні соціокультурного чинника, який є передумовою створення соціокультурної компетенції майбутніх економістів. Носієм соціокультурної інформації є лексика, що зумовлено властивістю слова зберігати, накопичувати і передавати інформацію про історію та культуру народу. Тому лінгвокраїнознавчий аспект у роботі з лексикою має стати невід'ємною частиною процесу формування професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, яка є основною метою навчання іноземній мові у вищій школі, та враховуватися при створенні навчальних посібників нового покоління.

Лінгвокраїнознавчий підхід дозволяє краще зрозуміти додаткове смислове навантаження, історичні, політичні та культурні конотації лексичних одиниць. Необхідність посилення уваги до лінгвокраїнознавчого аспекту продиктована спостереженнями під час практичної роботи зі студентами. Як виявилось, студенти мало знають про події новітньої німецької історії, які змінили геополітичну та соціально-економічну ситуацію в Німеччині та Східній Європі, для бага-

тьох є незнайомими слова *Wende, Neufünfland*, абревіатури *die DDR* — *НДР* — *ГДР* тощо. Недостатні знання про життя носіїв мови, звичайно, призводять до нерозуміння іншомовних текстів та труднощів у письмовій та усній комунікації. Лінгвокраїнознавча тематика, яка є релевантною для створення лексичної компетенції студентів-економістів, є досить широкою: історичні події, документи, політичні партії і суспільні організації, державний устрій, географічні назви, підприємства, фірми, промислові концерни, банки, виставки, імена видатних діячів, навчальні заклади, промислова продукція, грошові одиниці, назви свят і традицій. Реалії можна також умовно поділити за хронологічним критерієм: реалії-історизми (*Reinheitsgebot, Reichsmark, RGW, Treuhand*), реалії-архаїзми (*Aspirant, Kollektiv*) та реалії-неологізми (*Ostalgie, Ich-AG, Hartz IV*).

Лінгвокраїнознавчий аспект повинен враховуватися на всіх етапах вивчення іноземної мови. Робота з географічною та адміністративною картою на початковому етапі вивчення мови допомагає студентам дізнатися про розташування столиць та найбільших міст країн, де говорять німецькою мовою, їхніх федеральних земель, про країни, з якими вони межують, та значно швидше засвоїти правильне написання географічних назв. Суспільні дискусії в Німеччині з приводу нововведень у системі податків, страхування, розширення Євросоюзу викликають появу нових реалій позамовної дійсності, які знаходять відображення у мові. Тому лексику практично до кожної розмовної теми можна доповнити лінгвокраїнознавчим матеріалом, наприклад, при викладанні ділової німецької мови, до теми «Податки»: *Solidaritätszuschlag, Kirchensteuer, Ökosteuern*; до теми «Біржа»: *MDax (Aktiengesellschaften mittlerer Größe), SDax (kleinere AGs), TecDax (Technologiewerte), ÖkoDax (Umweltaktien)*; до теми «Маркетинг»: *Ladenschlussgesetz, Tante-Emma-Laden, Otto Normalverbraucher*. Носіями лінгвокраїнознавчої інформації є деякі фразеологізми, цитати, назви творів художньої літератури, крилаті вирази тощо. Така лексика не завжди кодифікована у доступних студентам словниках і потребує додаткових пояснень. Для семантизації лексики країнознавчого характеру використовуються слухова та зорова опора, коментар-пояснення тощо. Ефективним при введенні та семантизації країнознавчої лексики є використання різних видів наочності, фрагментів художніх творів, аудіо- та відеоматеріалів. Опрацювання лінгвокраїнознавчого матеріалу доцільно проводити також у вигляді завдань для самостійної роботи, коли студенти використовують для підготовки Німецько-російський ілюстрований лінгвокраїнознавчий словник, пошукові системи Інтернету тощо.